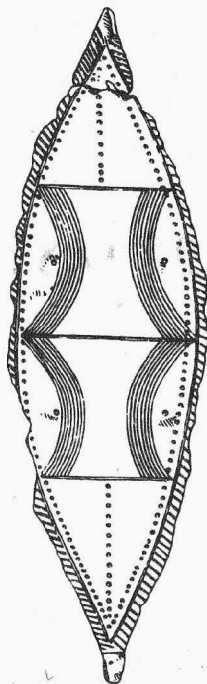

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1985

BRNO 1987

Literatura:

- Donat, P. 1970: Haus und Hof, In: Die Slawen in Deutschland, Berlin, 138-147.
Dostál, B. - Vignatiová, J. 1987: Břeclav-Pohansko 1984/okr. Břeclav/, PV 1984, v tisku.
Kalousek, F. 1971: Břeclav-Pohansko I, Velkomoravské pohřebiště u kostela, Brno.
Kavánová, B. 1985: Velké kúlové nadzemní stavby z doby hradištní z Mikulčic, PA LXXVI/2, 398-427.
Klanica, Z. 1985: Mikulčice-Klášteřisko, PA LXXVI/2, 474-539.

Břeclav-Pohansko 1985 / Bez. Břeclav/. Im nordöstlichen Teil des Burgwalles /in der ehemaligen Waldbaumschule/ hat man 1400 m² untersucht und auf weiteren 400 m² eine Abdeckung durchgeführt. Insgesamt wurden 8 Skelettgräber /in einem war ein Gefäß, Spinnwirtel und ein Messer/ und 20 Siedlungsobjekte entdeckt. Die Mehrzahl von diesen bildeten seichte rechteckige Gruben, es kam jedoch auch 1 Brunnen und 3 frei stehende Heizvorrichtungen vor, von diesen 2 tönernerne kuppelartige Öfen mit Aschengruben. Zu den bedeutendsten Entdeckungen gehörte der Teil eines grossen oberirdischen Baues /Länge 15,5 m/ mit Palisadenwänden, von denen ein tiefes Fundamentgräben erhalten blieb, und weiter ein oberirdischer Bau mit Pfostenkonstruktion /8,5 x 5,3 m/ und einer apsidenförmig abgerundeten südlichen Giebelwand. Von weiteren zwei Pfostenbauten blieben weniger markante Überreste erhalten. Im Inventar der Objekte kamen eiserne Messer, ein Sporen des Types IA, Reifen und Atachen von Eimern, Haken, der Schubriegel eines Schlosses, tönernerne Spinnwirtel und Gewichte, Schleifsteine und Glimmerschiefermahlsteine sowie Keramik mittelburgwallzeitlichen Charakters vor.

VÝZKUM "PETROVY LOUKY" U STRACHOTÍNA V ROCE 1985 /okr. Břeclav/

Zdenka Himmelová, Lubomír Kundera, Zdeněk Měřínský, AÚ ČSAV Brno

/Tab. 7/

V roce 1985 pokračoval výzkum hradiště "Petrova louka" u Strachotína v jihozápadní části lokality, který navázal na výzkumné práce v letech 1983 a 1984 /Měřínský 1985; Himmelová, Kundera, Měřínský 1987, v tisku/.

Značné problémy způsobily jarní záplavy, kdy celá lokalita byla zatopena a výzkumné práce mohly být zahájeny až v druhém červencovém týdnu. Stejná situace se opakovala po vydatných deštích začátkem srpna a výzkum mohl dále pokračovat až od konce září. Tak jako v předcházející sezóně jsme se především soustředili na výzkum mladohradištního pohřebiště v jihozápadní části již odkryté plochy. Zde jsme prozkoumali dalších 29 kostrových hrobů náležejících tomuto pohřebiště. Část hrobů, které ležely na úrovni hlinitopísčitého podloží byla již dříve narušena orbou. U těchto hrobů nebyly zachyceny hrobové jámy. Velká koncentrace hrobů se objevila ve čtvercích 8/-34 a 8/-35. Hrobové jámy byly zahloubeny do podloží a rýsovaly se tmavším hlinitopísčitým zásypem. V několika případech se částečně překrývaly a vyskytl se případ, kdy pod jedním hrobem se objevil další hrobový zásyp. Vzdálenosti mezi hroby byly minimální, kolem 20-30 cm. Podobná kumulace hrobů se objevila již ve čtvercích 9/-32 a 9/-31 v roce 1984. V obou případech bylo zjištěno nejen etážovité pohřbívání, ale také vykopání staršího hrobu a jeho nové uložení v neanatomické poloze /tab. 7: 2/. Tato fakta by mohla být dokladem o delší časové existenci pohřebiště.

Hrobová výbava u pohřbů vykopaných v roce 1985 byla proti předchozí sezóně chudá. Pouze z hrobu H 129 pochází dvě bronzové esovité záušnice, jedna stříbrná záušnice se našla v hrobě H 136. Další stříbrná záušnice pochází z vrstvy mezi hroby narušenými orbou. Skutečnosti zjištěné výzkumem v roce 1985 nic nemění na předchozím datování mladohradištní nekropole do 11.-12. století.

Literatura:

- Himmelová, Z., Kundera, L., Měřínský, Z. 1987: Výzkum "Petrovy louky" u Strachotína v roce 1984 /okr. Břeclav/, PV 1984, v tisku.
Měřínský, Z. 1985: Výzkum "Petrovy louky" u Strachotína v roce 1983 /okr. Břeclav/, PV 1983, 47. Brno.

Grabung auf "Petrova louka" bei Strachotín im Jahre 1985 /Bez. Břeclav/. Im Jahre 1985 setzte die Grabung des Burgwalles "Petrova louka" bei Strachotín im südwestlichen Teil der Lokalität fort, die an die Ausgrabungsarbeiten in den Jahren 1983 und 1984 anschloss /Měřínský 1985; Himmelová, Kundera, Měřínský 1987, im Druck/ Wir konzentrierten uns vor allem auf die Untersuchung des jungburgwallzeitlichen Gräberfeldes, im südwestlichen Teil der bereits abgedeckten Fläche. Hier erforschten wir weitere 29 Skelettgräber, die diesem Gräberfeld angehörten. Ein Teil der Gräber war bereits früher durch Ackerung gestört worden. Eine grössere Konzentration von Gräbern erschien in den Quadraten 8/-34 und 8/-35. Die Grabgruben waren in das Liegende eingetieft und in einigen Fällen hat man eine etagenartige Beisetzung der Bestatteten festgestellt. Die Grabausstattung war entgegen der vorhergehenden Saison arm, nur aus Grab H 129 stammen zwei bronzene S-förmige Schließenringe und einen

silbernen Schläfenring fand man in Grab H 136. Ein weiterer silberner Schläfenring stammt aus der Schicht zwischen den durch Ackerung gestörten Gräbern. Die durch die Grabung im Jahre 1985 festgestellten Tatsachen ändern nichts an der vorherigen Datierung der jungburgwallzeitlichen Nekropole in das 11. - 12. Jahrhundert.

VÝZKUM NA HRADISKU CHOTĚBUZ - PODOBORA U ČESKÉHO TĚŠÍNA V ROCE 1985/okr. Karviná/

Pavel Kouřil, AÚ ČSAV Brno

Výkopové práce se v roce 1985 zaměřily především na výzkum valu prvního i druhého předhradí. Na prvním předhradí byl v loňské sezóně proveden řez valem z jeho vnitřní strany /srv. PV 1984/. Stejně jako tehdy, ani nyní z vnější strany, nebyla zjištěna žádná vnitřní konstrukce, jeho těleso bylo tvořeno sypaným a dusaným jílém. V něm nebyl nalezen žádný archeologický materiál, pouze několik uhlíků. Svrchní vrstva jílu byla kryta šterkem, získaným při hloubení příkopu, který byl částečně vysekán ve šterkovité terase řeky Olše. Měl ostrý kónický tvar a na jeho dně ležely dva střepy, jeden halštatský a jeden slovanský. Od dnešní úrovně bylo jeho dno v hloubce pouhých 120 cm.

Řez valem a příkopem na druhém předhradí byl veden v délce 13 m a šířce 2 m kolmo na něj, ve směru Z - V. Val, evidentně nedostavěný - jeho koruna byla v podstatě ve stejné výši jako rovina sz. od před - hradí, neměl rovněž žádnou vnitřní konstrukci. Dusaný jíl byl z obou stran fixován drobnou šterkovou vrstvou mocnosti cca 30-50 cm, která byla na vnější straně zakončena kulem. Za tímto kulem následoval poměrně prudký pokles, tvořící vnitřní stranu příkopu. Ten dosahoval od úrovně dnešního terénu hloubky 130 cm, měl kotlovitý tvar a byl vyplněn splachy hnědé a černé zeminy, obsahující výhradně slovanskou keramiku starší fáze /9. stol./.

Na prvním předhradí byla prodloužena sonda S 17, a to o 55 m, spojující val a hranu svahu na východní straně hradiska. Sonda, jejíž šířka činí 1,5 m, zachytila prozatím 4 objekty, z nichž byl vypreparován obj. č. 34. Jde o nepravidelný oválný tvar, delší osou /3,8 m/ orientovaný ve směru JZ - SV, zahluobený cca 100-115 cm od dnešního povrchu a 50-65 cm do rostlého terénu, s 1-1,2 m širokým a 1,5 m dlouhým, mělce zahluobeným vstupním koridorem na jz. straně. Tento vstup byl při hraně objektu na obou stranách ohraničen 2 velkými kameny. Stěny objektu byly mírně šikmé až kolmé, na dně, poblíže mírně vyvýšené "lavice" vymodelované v jílu, se přibližně uprostřed nacházelo kruhové omíště z celkem pravidelně uspořádaných opálených kamenů. Na jv. straně byla zjištěna kulová jamka, související s konstrukcí objektu, o průměru 15 cm, která se zahlubovala cca 30 cm do podloží. Další dvě malé kulové jamky, průměru cca 5 cm, lemovaly pravou stranu vstupního prostoru. Výplň objektu sestávala z černé výrazné šterkové vrstvy mocné zhruba 45-55 cm, která nasedala na černou mastnou přibližně 10 cm silnou popelovitou vrstvu, rozprostírající se po celé jeho ploše i při stěnách. Ta obsahovala množství uhlíků i neztráveného trouchnivého dřeva /jedle bělokora/, zahelnatělé obilky ječmene obecného, pšenice obecné a prosa obecného /určil E. Opravil/ a slovanskou keramiku starší fáze i železný hrot střelky luku. Uvedený objekt lze klasifikovat jako sídelní.

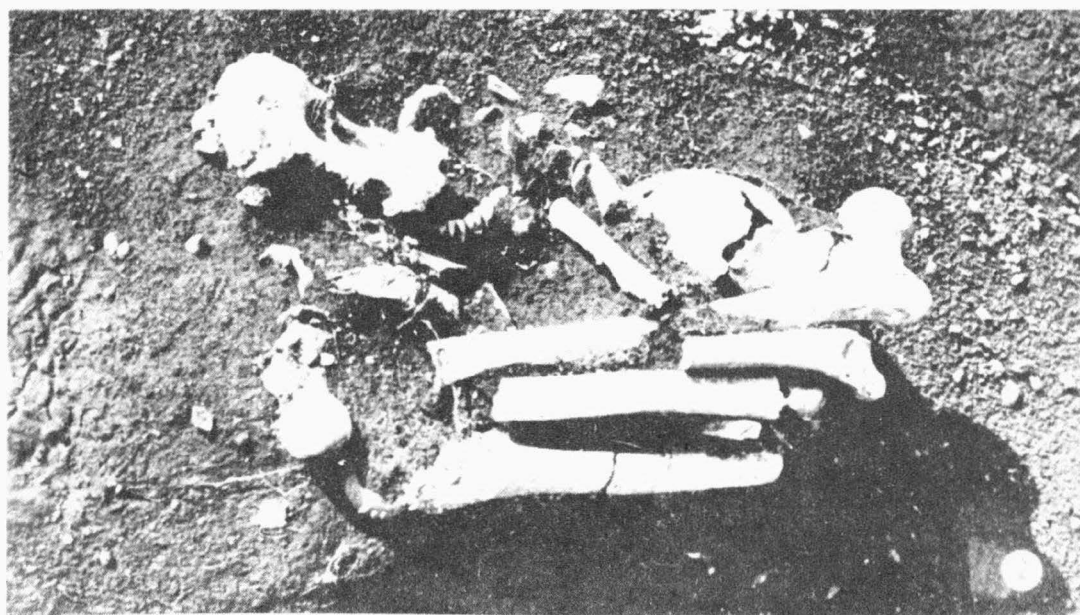
Grabung auf dem Burgwall Chotěbuz-Podobora bei Český Těšín im Jahre 1985 /Bez. Karviná/. Die Ausgrabungsarbeiten konzentrierten sich im Jahre 1985 vor allem auf die Untersuchung des Walles der ersten sowie zweiten Vorburg. In beiden Fällen hat man festgestellt, dass der Wall ohne Innenkonstruktion ist, auf der zweiten Vorburg evident nicht zu Ende gebaut. Die Gräben, verhältnismässig seicht, von scharfer kónischer und kesselartiger Form, enthielten überwiegend slawisches Material.

Sonde S 17, die den Wall und die Kante des Hanges auf der Ostseite der ersten Vorburg verbindet, wurde in einer Länge von 55 m verlängert und erfasste vier Objekte, von denen ein eingetieftes ovales slawisches Objekt eines Siedlungscharakters, mit räumlicher Feuerstelle ungefähr in der Mitte, und einer niedrigen aus Tegel modellierten "Bank" ausgearbeitet wurde. Es enthielt Keramik aus dem 9. Jahrhundert, verkohlte Gerste, Weizen und Hirse, sowie auch Stücke von vermodertem Holz der Weisstanne. Man kann es als ein Siedlungsobjekt klassifizieren.

DALŠÍ MLADOHRADIŠTNÍ ??/ HROBY V PŘEROVĚ-PŘEDMOSTÍ /okr. Přerov/

Čeněk Staňa, AÚ ČSAV Brno

Na staveništi sídliště uprostřed bývalé obce Předmostí u Přerova byla v lednu 1985 hloubena rýha pro vodovod paralelně s prukopem pro plynové potrubí na jihovýchodní straně podél domovního bloku 14, v němž bylo objeveno pět kostrových hrobů v listopadu 1983 /Staňa 1985/. Přitom bylo zachyceno dalších pět kostí. Hroby opět zachovávaly v podstatě západovýchodní orientaci, byly relativně řídké, dosahovaly hloubky 60 - 120 cm pod povrchem. Ve zmrzlé hlíně za hustého sněžení se nám při záchranném výzkumu dne 30.1.1985 podařilo odkrýt v umělému výklenku v sz. stěně výkopu zachovanou část jednoho hrobu. Kostra ležela na zádech, levá paže byla v lokti mírně ohnuta, takže ruka spočívala na kosti křížové. Pravá paže byla pod lok-

Tab. 7.
Strachotín /okr. Břeclav/, "Petrova louka". 1 hroby H 100, H 99 a H 101, pohled od východu; 2 hrob H 122, pohled od severu. - 1 Gräber H 100, H 99 a H 101, Ansicht von Osten; 2 Grab H 122, Ansicht von Norden.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1985

- Vydává : Archeologický ústav v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : A. Krechlerová
Na titulním listě : bronzová spona z Kostic
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné